

Kişisel Tedavi İçin Yurt Dışından İlaç Teminine İlişkin Protokolun Ardından

3 Aralık 1996 tarihinde Türk Eczacıları Birliği ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile hastanın tedavisi için doktor tarafından gerekli görülerek reçeteye yazılan ancak ülkemizde ruhsatlı olmayan ya da ruhsatlı olduğu halde çeşitli nedenlerle üretimi veya ithalatı yapılmayan ilaçlar için 4348 Sayılı Kanunun Ek 4. Maddesi gereğince kişisel tedavi amacıyla hasta yakınları tarafından yurt dışından kendi imkanları ile getirilmesi işlemlerinin Türk Eczacıları Birliği tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

Sağlık Bakanlığı ile bu Protokolün imzalanmasının ardından, Avrupa'da özellikle Almanya'da bir kaç ilaç deposu ve ilaç ithalatı yapan firmalarla temasa geçilerek ve bu firmalara - ilaç ihtiyacı olan hastaların menfaatleri en üst düzeyde gözetilerek hazırlanmış - sözleşmeler gönderilerek onlardan da bu koşulları değerlendirip bize bilgi vermeleri istendi. Gönderdiğimiz sözleşmelerde belirtilen şartlara göre en uygun cevabı Almanya'da ilaç deposu olarak faaliyet gösteren ayrıca Avrupa ve diğer dünya ülkelerinden ilaç ithalatı yapan bir firma verdi. Bunun üzerine TEB Merkez Heyeti'nden bir grup bu firmanın çalışma koşullarını incelemek ve değerlendirmeler yapmak üzere Almanya'ya gitti.

Almanya'dan çok olumlu izlenimlerle dönen Merkez Heyeti üyeleri, firma yetkililerini bu konuyu bir sonuca bağlamak ve anlaşma yapmak üzere Türkiye'ye davet ederek anlaşma metni üzerinde son görüşmeleri yaptı. Sorunlar giderildikten sonra Kişisel Tedavi İçin Yurt Dışından İlaç Temini konusunda 30.05.1997 tarihinde anlaşma imzalandı.

Anlaşma imzalanmasının ardından TEB Merkez binasında bu iş için bir oda ayrılarak, gerekli teçhizat ve donanım sağlanarak hastalara hizmet sunmak üzere hazır hale getirildi. Bu arada hastaların böyle bir hizmetten haberdar olabilmeleri için bir basın açıklaması yapılarak gerek televizyon ve radyolara gerekse gazetelere bu basın açıklaması

gönderildi. Ayrıca, sunulan hizmet çeşitli televizyon programlarında tüm yönleriyle anlatılarak ülke çapında duyulması sağlandı.

Bütün bunların ardından bize ulaşan hastalara ne yapmaları gerektiği konusunda bilgiler verdikten sonra reçetelerin gelmesiyle 17.06.1997 tarihinde ilk sipariş verildi ve 17.06.1997 tarihinden 11.09.1997 tarihine kadar geçen sürede Almanya, Fransa, Amerika, İngiltere, İtalya, İsviçre, Avusturya, Hollanda ve Danimarka'dan 154 çeşit ilaç toplam 507 reçete karşılığında Türkiye'ye getirildi.

Türk Eczacıları Birliği olarak, ilaçlarını Türkiye'de bulamayan hasta ve hasta yakınlarının sorunlarını hafifletmek, elimizden geldiğince ortadan kaldırmak için zor ve ağır bir sorumluluğun altına girdiğimizin farkındayız. Bu ağır sorumluluğun taşınması ve başarıyla yerine getirilmesi meslektaşlarımızın desteğine ve yardımına bağlıdır. Ayrıca bu sorumluluk, eczanesi olan meslektaşlarımıza, kendilerine başvuran hastalara danışmanlık hizmeti sunmaları için bir fırsat yaratmaktadır. Eczacının toplumdaki kaybolan prestijini yeniden kazanması için bu gibi danışmanlık hizmetleri sunması şarttır.

Meslektaşlarımızın Türkiye'de ilaçlarını bulamayan, yurtdışından getirtilmedikleri için tedavileri aksayan ve zor durumda olan hastalarla eczanelerinde sıklıkla karşılaştıklarını ve onlara yardımcı olmakta zaman zaman güçlük çektiklerini biliyoruz.

Başlattığımız bu uygulama ile hem hasta ve yakınlarının, hem de siz meslektaşlarımızın karşılaştığı sorunları ortadan kaldırabileceğimize inanıyoruz.

Kişisel Tedavi İçin Yurt Dışından İlaç Temini'nde 3 ay gibi kısa bir süre geride kaldı ve bu sürede kazandığımız tecrübelerle şimdi bizler bu hizmeti daha ileriye nasıl götüreceğimizi ve hastalara ilaçlarını en kısa zamanda, en güvenilir şekilde nasıl ulaştırabileceğimizi, bunun yanısıra hastaların

da bize en kolay nasıl ulaşacağının yollarını araştırıyoruz. Genel olarak bu hizmetin eczanelerin danışmanlık hizmetine paralel olarak yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Şimdi, eczaneye veya eczanesi olmayan meslektaşlarımıza başvuran hastalara verilmesi gereken bilgileri (hastaların ne yapmaları gerektiğini) kısaca belirtelim:

Öncelikle hastanın doktor tarafından yazılmış bir reçetesi olmalıdır. Bu reçete Sağlık Bakanlığı ile yapılan Protokol gereği Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışından getirilmesine müsaade edildiğine dair onaylanmalıdır. (Ankara'da bulunan hastalar veya yakınları bu işlemi kendileri yapabilirler, ancak Ankara dışında olan hastalar reçeteleri birliğimize faksладıklarında bu işlem Birliğimiz tarafından yapılabilmektedir.) Faks ile gönderilen reçetelerle birlikte hastanın telefon numarası ve adresi de bildirilmelidir. Sağlık Bakanlığı'ndan onaylanarak Birliğimize gelen reçetede yazılı olan ilacın bulunduğu ülke ve bu ülkedeki eczane satış fiyatı bilgisayarımızda bulunan ilaç listelerinden kontrol edilerek hastalara söylenmektedir (bilgisayardaki ilaç listelerinde bulunmayan bir ilaç ise, yurtdışında anlaşma yapılan firmaya faksla sorularak ilaç hakkında detaylı bilgi istenmektedir). İlacın yurtdışından sipariş edilebilmesi için ilaç bedelinin aşağıda belirtilen döviz hesabına yatırılması ve banka dekontunun Birliğimize getirilmesi veya fakslanması gerekmektedir. Bunun dışında hastadan ek hiçbir ücret talep edilmemektedir.

Siparişi verilen ilaç- yurtdışında bulunduğu ülkeye göre -en erken 6 gün en geç ise 14 günde hastaya ulaştırılabilmektedir. İlaçların hastalara verilmesi veya Ankara dışındaki hastalara gönderilmesi sırasında iyi dağıtım kurallarına uyularak gönderim yapılmaktadır. Bu ilaçların bedellerinin, hastanın bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumu veya sigorta kuruluşu tarafından ödenmesi için, ilaçların temin edildiği ülkede tasdik edilen reçete sureti ile düzenlenen faturanın da hastaya verilmesinden Birliğimiz sorumludur.

Bu konuyla ilgili olarak siz meslektaşlarımız ve

İlk siparişimizi teslim aldığımızda hepimiz çok heyecanlıydık ...

hasta veya hasta yakınları hafta içi 10.00 ile 17.00 saatleri arasında aşağıda belirtilen adres ve telefon numaralarından detaylı bilgi alabilirler:

Türk Eczacıları Birliği
Banka Hesap Numarası:
T. İş Bankası Farabi Şubesi
'TEB İlaç' adlı hesap
Hesap Numarası:
4240 30103 374420
Farabi Sok. No: 35 Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 467 25 12
0 312 467 41 49
Faks: 0 312 467 75 85

Türk Eczacıları Birliği'nin Kişisel Tedavi için Yurtdışından İlaç Getirilmesi konusunda yürüttüğü hizmet en çok hastalar ve yakınlarını memnun etti.

Bu amaçla Türk Eczacıları Birliği binasına gelen hastalar ve hasta yakınları ile tedavilerini yürüten doktorların, uygulamaya ilişkin görüşlerini Türk Eczacıları Birliği Basın Sorumlusu Mine Manka araştırdı. İşte söylediklerinden derledikleri;

Yaşar Özbek; Kilisli, uzun süredir Ankara'da oturuyor. Hacettepe Üniversitesi Hastanesinde tedavi gören eşi için doktorun önerdiği ilacı yurtdışından getirtebilmek için hayli sorun yaşamışlar. İstanbul'da karaborsadan fahiş fiyatla alabildikleri ilacı, daha uzun süre kullanmaları

gerektiğini öğrendiklerinde artan endişeleri, yakın bir dostlarının Türk Eczacıları Birliği'nin uygulamasından söz etmesi ile umuda dönüşmüş.

Yaşar Özbek şöyle dile getiriyor duygularını; "şu bir gerçek, devletin yapamadığını Türk Eczacıları Birliği yapıyor, fevkalade önemli. Böyle bir hizmette güven ve itimat çok önemli. İşte bu güveni ve itimatı Türk Eczacıları Birliği fazlasıyla veriyor. Hastama ilaç temininde geçmişte yaşadıklarımı düşünmek bile istemiyorum. Önümüze çıkan bürokratik işlemleri takip etmek için oradan oraya koşuşturmamak, vaktinden önce ilaca kavuşmak... İşte bu bir örnek hizmet. En geç 10-15 gün içerisinde ilaç elimizde oluyor, tekrar teşekkür etmek istiyorum." ve ekliyor Yaşar Özbek, "lütfen sağlık gibi bir konuda vatandaşın yanında olmaya devam edin, aynı kararlılıkla ve bu güzellikte hizmetinizi sürdürün."

Muhsin Erten; Manisa Gördes Köşeler Köyünden. Hasta olan kızı iki yıldır sürekli ilaç kullanıyor. Akhisar Devlet Hastanesinde başlayan tedavisi İzmir Devlet Hastanesi ve Ankara Sanatoryum'u Cerrahi bölümünde devam etmiş. Kullandığı ilaçlara karşı direnç kazanması üzerine doktorları Avrupa'dan getirilmesi gereken ilaçlar yazmışlar tedavi için.

"Kızım iki aydır hastanede yatmasına rağmen, ilaçları getirmediğimiz için tedavisi gecikti" diyor Erten.

Türk Eczacıları Birliği'nin bu uygulamasını basın ve TV'dan duyunca önce Sağlık Bakanlığı'na ve onlardan aldığı bilgi ile Türk Eczacıları Birliği'ne başvuruyor. İlaçları 12 gün içerisinde temin ediliyor ve tedaviye başlanıyor.

Muhsin Erten duygularını şöyle dile getiriyor; kırsal kesimden gelip gitmek, ulaşım zorlukları, hastanedeki sıkıntılı günler nedeniyle oldukça zorluklar çektik. Türk Eczacıları Birliği'nin başlattığı bu uygulama olmasaydı, kızımı tedavi ettirmem oldukça zor olurdu, belki de hastam daha kötüye gidebilirdi. Bu hizmetten çok memnunum, çok teşekkür ediyorum. Ayrıca, ilacın çok kısa sürede getirilmesi bu hizmeti daha önemli kılıyor. *Türk Eczacıları Birliği'nin bu uygulamasını, kendi çektiğimiz sıkıntıları çekmemeleri için, bu durumda olan hasta ve yakınlarına her fırsatta iletıyorum.*"

İrfan Altun, Şanlıurfa'da oturuyor. Hasta olan eşi Sanatoryum hastanesinde yatıyor. Eşi üç yıldır ilaç kullanıyor. Fakat son iki aydan beri eşinin

tedavisi için yazılan ilaçların yurtdışından temin edilmesi gerekiyor. Hastanın 24 ay için kullanması gereken ilaçların tutarının 3 milyar civarında olduğu söyleniyor. İrfan Altun; "Bizim bütçemiz ne ki bu kadar parayı ödeyebilelim" diyor ve Şanlıurfa Valiliğine başvurduğunu söylüyor. Türk Eczacıları Birliği'nin bu uygulamayı başlattığını Şanlıurfa Valiliği'nden öğrenerek buraya başvurduğunu ekliyor.

Uygulamayla ilgili düşüncelerini şöyle dile getiriyor İrfan Altun; "Bu ilaçlar Türkiye'de bulunmuyor. Sağlık Bakanlığı'na, Sosyal Yardımlaşma Vakfı'na başvurdum. Önümüze hep engel çıkıyor, ilacın gelme süresi gecikiyordu. Eskiden ilaçları almak için 1,5 ay gibi bir süre bekliyordum oysa şimdi 10 gün içinde ilaçlarımızı aldık. *Türk Eczacıları Birliği'nin bu hizmetine çok güveniyor ve çok teşekkür ediyoruz.*"

Dr.Haluk C. Çalışır, Ankara Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Merkezi - eski adıyla Sanatoryum Hastanesi - doktorlarından. Göğüs hastalıkları tüberküloz uzmanı. Altı yıllık uzmanlık hizmetinin son 3,5-4 yılında tüberküloz hastalarıyla yoğun olarak ilgileniyor.

Dr.Çalışır, Türk Eczacıları Birliği'nin yürüttüğü hizmetin öncesinde yaşanan sıkıntıları, uygulamanın getirdiği kolaylıkları ve endişelerini şöyle dile getiriyor;

"Tüberküloz şu an var olan ilaçlar ile % 98- %100 oranında tedavi edilebilen, bu anlamda da hekimlerin ve hastanın yüzünü güldüren bir hastalıktır. Ancak, tedavi prensiplerine tam uyulmaması, belirtiler geçince ilacın kesilmesi, kısa süreli, eksik, yetersiz ve uygun olmayan ilaçlarla yapılan tedaviler sonucu bir çok ilaca karşı direnç gelişiyor. İlaçlar etkisiz hale geliyor.

Bizim tedavide çok güvendiğimiz iki ilacımız var; Rifampisin ve İzoniazid. Oldukça etkili ve güçlü ilaçlar. Maalesef yıllar içerisinde yapılan gerek hastalardan kaynaklanan nedenlerden gerek ulusal kontrol programlarının yetersiz olmasından dolayı, bu ilaçlara karşı direnç gelişmiş durumda. Türkiye'de daha doğrusu dünyada yaklaşık 10-11 tane tüberkülozda etkili ilaç var.

Bunlar 1940'lı-50'li yıllarda kullanılmış olan ama şu anda İzoniazid ve Rifampisin'in devreye girmesiyle artık kullanımdan kalkmış ilaçlar. Biz tekrar, arşivlerden çıkarıp, kullanmak

durumundayız. Bunların bir kısmı Türkiye’de üretilmiyor. Örneğin; PAS, Cycloserin, Kanamisin, Capreomycin ve bunların yanında anti tüberküloz etkinliği olduğu bilinen Clozamine gibi Lepra ilaçları. Biz bu ilaçları tedavide yoğunlukla kullanıyoruz. Tedavide yeni vakada 4 ilaç kullanırken, eskilerde en az altı farklı ilacı birarada kullanmak durumundayız. Tedavinin başarısı hepsinin birarada kullanılmasına bağlı.

Türkiye’de bulunmayan ve çok pahalı olan ilaçların temininde çok sıkıntılar yaşadık. SSK’lı hastalar zaman almakla birlikte, ilaçlarını 2 ay gibi bir sürede temin edebildiler. Ancak Yeşil Kart sahibi hastaların durumu çok vahimdi. Bu hastaların bağlı oldukları ilçelerin kaymakamları bizzat devreye girip, bizlere ilaçların nasıl temin edileceğini soruyorlardı. Türkiye’deki bürokratik yapı içerisinde bir kaymakamlığın Avrupa’dan ilaç getirtmesi oldukça zor.

Başladığımız bir tedavinin kesilmesi ve dolayısıyla hastaların son şansı olan bu ilaçlara karşı direnç gelişmesi riskine karşı hastaya 6 aylık tedavi dozu yazıyor ve bu temin edildikten sonra tedaviye başlıyorduk.

Dirençli tüberkülozda, bugünün koşullarında tedavi maliyeti yaklaşık yirmibin dolar. Oysa direnç gelişmemiş olsa aynı tedavi Türkiye özelinde ikiyüz dolar civarında bir maliyetle yapılabilecekti. Total tedavi süresi, beşbin dolar civarında bir reçetenin maliyeti olarak karşımıza çıkıyor. Bunu bir vatandaşın karşılayıp, fatura bedelini kurumundan alması oldukça güçtü.

İşte bu yıl Haziran ayından itibaren, sıkıntısını duyduğumuz, elzem bir konuda Türk Eczacıları Birliği böyle bir hizmeti başlattı. Bu hizmet ile hastalar bir hafta gibi çok kısa bir sürede ilaçlarına kavuşabildi. Bu konuda Sağlık Bakanlığı Sosyal Hizmetler Koordinatörlüğü’nün de çok büyük bir katkısı oldu. Orada bu işe gönül vermiş insanlar

çalışıyor; bizzat hastaların sorunlarıyla uğraşiyor, ilgili toplantılar yapıp Başbakanlıktan paraların çıkmasını sağlıyorlar. Tabii onların da başı dik oluyor. Çünkü resmi ve kurumsal bir yapıdan ellerine doğru dürüst bir fiyat, yasal bir fatura geliyor. *Bu anlamda Türk Eczacıları Birliği’nin gerek hekimlere gerekse hastalara gerçekten çok büyük bir hizmet verdiği kanısındayım. Ayrıca, Türk Eczacıları Birliği’nin kurumsal yapısına da yaraşır bir iş yaptığı düşünüyordum.*”

Dr.Haluk Çalışır bu uygulamaya yönelik endişeleri olduğunu söylüyor ve bazı noktalara dikkat çekmek istiyor.

“İsoniazid, Rifampisin örneğinde olduğu gibi yaptığımız bir takım hatalardan dolayı çok güçlü ilaçları kaybetmemiz söz konusu. Şimdi Türk Eczacıları Birliği bize duyarlı olduğunu düşündüğümüz yeni ilaçlar getiriyor. Bu çok büyük bir hizmet, fakat var olan sistem içerisinde, bu güçlü ilaçları düzenli kullanamayan bir sistemde bazı handikapları da beraberinde getiriyor. Bu ilaçlara karşı direnç gelişimi ile karşı karşıya kalabiliriz.

Sanıyorum bunun çözümü de Sağlık Bakanlığı düzeyinde yapılacak bir çalışma ile gerçekleşecektir.”

İlk Hastamıza ilacını teslim ederken heyecanımız yerini mutluluğa bıraktı ...

